

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Asan/2/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015200785
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200785.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: S. K., bytom L. X, A., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 241-009-SP/2015 zo dňa 1. júna 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/82/2015-43 zo dňa 5. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/82/2015-43 zo dňa 5. októbra 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 7S/82/2015-43 zo dňa 5. októbra 2016 podľa ustanovenia § 190 zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 241-009-SP/2015 zo dňa 1. júna 2015, ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, č. 500-001-SN/2015 z 01.04.2015, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 25,- Eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 227 ods. 2 písm. f/ zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z.. O trovách konania rozhodol krajský súd poukazom na ust. § 167 a § 168 S.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Žalobca nemal vo veci celkom alebo sčasti

úspech a žalovanému voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

2. Krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca bol uznaný dočasne práceneschopný od 17. februára 2015, pričom zamestnanci Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, dňa 31. marca 2015 v čase o 09.11 hod. vykonali kontrolu dodržiavania liečebného režimu na adrese L., uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, na ktorej sa žalobca mal počas dočasnej pracovnej neschopnosti zdržiavať. Nakoľko kontrolou bolo zistené, že sa žalobca nenachádzal na uvedenej adrese, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, č. 500-001-SN/2015 zo dňa 01. apríla 2015 bola žalobcovi uložená pokuta za porušenie povinnosti podľa § 227 ods. 2 písm. f/ zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z., v zmysle ktorého poistenec je povinný zdržiavať sa počas dočasnej pracovnej neschopnosti na adrese uvedenej v žiadosti o priznanie nemocenského.

3. Proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, podal žalobca odvolanie, v ktorom svoju neprítomnosť na adrese zdôvodnil tým, že dňa 31. marca 2015, kedy mu bola vykonaná kontrola v ranných hodinách absolvoval interné vyšetrenie. Na posúdenie výsledkov lekárom čakal do obedňajších hodín, kedy sa dostal do ambulancie na vyšetrenie a bola mu vydaná lekárska správa. V uvedenom čase bol po operácii imobilný a bol odkázaný na cudziu pomoc pri odvoze a dovoze z nemocnice.

4. Žalovaný napadnutým rozhodnutím odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

5. Krajský súd mal z obsahu administratívneho spisu za zrejmé, že v čase vykonania kontroly, dňa 31.03.2015 o 09.11 hod. bolo zistené, že žalobca sa nezdržiaval na adrese uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti - L. 5, A., ktorá je totožná s miestom trvalého pobytu žalobcu. Nakoľko podľa informácie zamestnancov vykonávajúcich kontrolu, boli susedom žalobcu informovaní, že žalobca každý deň vykonáva prácu v stolárstve na adrese E. XX, boli si uvedenú skutočnosť overiť na uvedenej adrese. Adresa prevádzkarne - stolárstva žalobcu bola verifikovaná na základe verejne dostupných údajov v Živnostenskom registri Slovenskej republiky. Samotná skutočnosť, že vlastníkami nehnuteľnosti, v ktorej sídli prevádzkareň žalobcu sú jeho dcéry, je irelevantná, nakoľko informácia, že na uvedenej adrese žalobca prevádzkuje stolárstvo, je uvedená priamo nad bránou domu, kde je propagačná tabuľa „N.“, čo je preukázané aj fotodokumentáciou nachádzajúcou sa v administratívnom spise správneho orgánu prvého stupňa. Z administratívneho spisu správneho orgánu prvého stupňa taktiež pre krajský súd vyplynulo, že pri kontrole vykonanej na adrese prevádzkarne (stolárstva) zamestnanci vykonávajúci kontrolu vyzvali žalobcu, aby uviedol, prečo sa nachádza v práci, keď je dočasne práceneschopný a nemá ošetrujúcim lekárom povolené vychádzky. Podľa vyjadrenia zamestnancov vykonávajúcich kontrolu žalobca uviedol, že čaká na vodiča a odchádza do Košíc na vyšetrenia, ktoré tam chce absolvovať, pričom žalobcovi bolo ponechané písomné oznámenie o vykonaní kontroly, na základe ktorého bol vyzvaný, aby uviedol dôvody svojej neprítomnosti na uvedenej adrese.

6. Skutočnosť, že sa žalobca v čase vykonania kontroly dňa 31. marca 2015 o 09.11 hod. nenachádzal na adrese L. 5, A., ktorá je uvedená na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, na ktorej sa mal žalobca počas dočasnej pracovnej neschopnosti zdržiavať, vyplynula aj zo samotného vyjadrenia žalobcu v podanej žalobe, keď uviedol, že do bytu jeho dcéry bez jeho súhlasu a súhlasu jeho dcéry sa dostavili dve jemu neznáme osoby v čase, keď čítal noviny. Dôkaz o tom, že priestory, kde čítal noviny v čase príchodu jemu neznámych osôb „kontrolórov“, prikladá list vlastníctva, čo preukazuje, že žalobca sa v čase vykonania kontroly nezdržiaval na adrese L. 5, A., uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti. Zároveň krajský súd uviedol, že žalovaný nespochybnil skutočnosť, že dňa 31. marca 2015 žalobca absolvoval odborné vyšetrenia, čo vyplýva z lekárskej správy - nález z interného vyšetrenia v nemocnici A., kde bolo zistené, že nález bol vypracovaný dňa 31. marca 2015 v čase po 13.00 hod. a taktiež, že biochemické vyšetrenie krvi bolo realizované o 11.00 hod., avšak žalovaný mal

za preukázané, že v čase mimo dokladovaných lekárskeho vyšetrení sa nenachádzal na adrese L. 5, A., ktorá je uvedená na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti.

7. Na základe vyššie uvedených skutočností tak krajský súd skonštatoval, že žalobca tým, že sa v čase vykonania kontroly nezdržiaval na adrese L. 5, A., uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, porušil povinnosti vyplývajúce z § 227 ods. 2 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z., za čo mu bola podľa § 239 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení správne uložená pokuta vo výške 25,- eur. Vzhľadom na tú skutočnosť, že žalobca v podanej žalobe nenamietal výšku uloženej sankcie, resp. nenavrhol zmeniť výšku sankcie, správny súd nemohol postupovať podľa § 198 Správneho súdneho poriadku a sankčnou moderáciou zmeniť výšku sankcie. Zároveň krajský súd uviedol, že podľa § 239 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení môže Sociálna poisťovňa uložiť pokutu až do výšky 16 596,96 eur, pričom Sociálna poisťovňa pri uložení pokuty 25,- eur zohľadnila závažnosť porušenia povinnosti zo strany žalobcu.

8. K námietkam žalobcu, že o vykonanej kontrole zo dňa 31.03.2015 nebola urobená zápisnica, a že mu zo strany Sociálnej poisťovne nebola daná možnosť sa vyjadriť, krajský súd poukázal na § 189 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého o ústnych podaniach, o dôležitých úkonoch a o dôležitých dôkazoch v konaní príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne vyhotovuje zápisnicu, pričom zo zákona č. 461/2003 Z. z. nevyplýva povinnosť vyhotoviť zápisnicu o vykonanej kontrole dodržiavania liečebného režimu, keďže výsledky zistenia z vykonanej kontroly sú dokumentované na osobnom tlačive „Oznámenie o podozrení z porušenia liečebného režimu ošetrovateľom lekárovi“. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že žalobca sa dňa 01.04.2015 nedostavil do Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, za účelom vysvetlenia dôvodov, prečo sa nezdržiaval na adrese uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ako bol upovedomený v oznámení o vykonaní kontroly zo dňa 31.03.2015, v dôsledku čoho nemohla byť so žalobcom spísaná zápisnica. Z uvedeného tak vyplynulo, že zo strany Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, bolo žalobcovi umožnené vyjadriť sa k dôvodom, prečo sa nezdržiaval v čase vykonanej kontroly na adrese uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti. Keďže zo strany žalovaného bol žalobcovi poskytnutý priestor na vyjadrenie sa, ktorý žalobca bez dôvodu hodného osobitného zreteľa nevyužil, nemožno dospieť k záveru, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu práv žalobcu. V tomto smere krajský súd poukázal na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 153/07 z 18.10.2007. Krajský súd ďalej uviedol, že v zmysle § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu. V danom prípade by prichádzalo nariadenie ústneho pojednávania len vzhľadom k povahe veci a predovšetkým, ak by sa ústnym pojednávaním prispelo k objasneniu veci. Zo skutkových okolností vyplývajúcich z obsahu administratívnych spisov vyplynulo, že Sociálna poisťovňa, pobočka Spišská Nová Ves, mala vo veci k dispozícii dostatočné skutkové podklady pre rozhodnutie, pričom nariadenie ústneho pojednávania v danej veci by ani nevedlo k objasneniu veci. V tomto smere súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 134/2014-9 z 05.02.2014.

9. Vo vzťahu k námietkam žalobcu týkajúcich sa spôsobu i obsahu vykonanej kontroly, ako aj nesprávnej citácie ustanovenia zákona v rozhodnutí Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, krajský súd uviedol, že kontrola dodržiavania liečebného režimu sa vykonala na adrese, ktorá bola uvedená v Potvrdení o pracovnej neschopnosti, a to L.. Vzhľadom na tú skutočnosť, že žalobca nebol v čase kontroly zastihnutý na uvedenej adrese, nebolo možné zo strany pracovníkov kontroly Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, na I. diele tlačiva Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorý má poistenec u seba, vykonať záznam o vykonanej kontrole, ani preukázať sa oprávnením na vykonanie kontroly. Vykonanie kontroly bolo dokumentované na III. diele tlačiva, ktoré slúži pre evidenciu v Sociálnej poisťovni, pobočka Spišská Nová Ves, pričom žalobcovi bolo zanechané oznámenie o vykonaní kontroly.

10. Krajský súd uviedol, že povinnosť dodržiavať liečebný režim bola v § 227 ods. 2 písm. f/ uvedená v zákone o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2007. Zákonom č. 555/2007 Z. z., ktorým sa

mení a doplnia zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov došlo s účinnosťou od 01.01.2008 k zmene uvedeného ustanovenia, pričom s účinnosťou od 01.01.2008 § 227 ods. 2 písm. f/ ustanovuje povinnosť zdržiavať sa počas dočasnej pracovnej neschopnosti na adrese uvedenej v žiadosti o priznanie nemocenského. Uvedená citácia je v rozhodnutí Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, ako aj rozhodnutí žalovaného, a teda v týchto rozhodnutiach je uvedené presne a správne, k porušeniu ktorého zákonného ustanovenia právneho predpisu došlo. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil krajský súd žalobcovu námietku ohľadne rozporuplnosti a popletenosti rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že prvostupňový správny orgán v enuciáte rozhodnutia uviedol, že je uložené za porušenie povinnosti stanovenej v § 227 ods. 2 písm. f/ zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý ukladá „dodržiavať liečebný režim určený ošetrojúcim lekárom počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu, pričom, ako vyplýva z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, rozhodnutie odôvodnila inými dôvodmi, a to za porušenie povinnosti „zdržiavať sa počas dočasnej pracovnej neschopnosti na adrese uvedenej v žiadosti o priznanie nemocenského, za neopodstatnenú.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu porušenia práva žalobcu na spravodlivý proces zaručený podľa ust. § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p., lebo nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a z dôvodu, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný. Navrhol, aby kasačný súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby mu bola priznaná plná náhrada trov konania.

13. Žalobca v kasačnej sťažnosti namietal porušenie práva na spravodlivý proces zo strany krajského súdu tým, že ten nemal preukázané tvrdenia žalovaného a okrem toho svojvoľne interpretoval zákon, čím porušil zákon. Krajský súd svojvoľne a jednostranne rozhodol vo veci samej napriek tomu, že žalovaný nepostupoval podľa zákona, neboli preukázané skutočnosti zákonným spôsobom, preto je napadnuté rozhodnutie nespravodlivé a nezákonné.

14. Namietal, že krajský súd neskúmal a nevykonal dokazovanie na okolnosť, či adresa zdržiavania žalobcu počas dočasnej práceneschopnosti bola odpísaná zo žiadosti o nemocenské dávky, ktorú ako podmienku pre uloženie sankcie predpisuje zákon v ust. § 227 ods. 2 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z. z.. Žalobca mal za to, že adresa na zdržiavanie sa žalobcu počas dočasnej pracovnej neschopnosti určená nebola, preto žalobca sa mohol nachádzať 31.03.2015 aj v byte dcéry. Napadnutý rozsudok považuje za nespravodlivý a nezákonný, lebo krajský súd nemal preukázané listinou pri vynesení rozsudku, či bola stanovená povinná adresa žalobcu počas dočasnej pracovnej neschopnosti. Okrem toho zdôraznil, že nepodal žiadosť o priznanie nemocenského. Z toho dôvodu tak nebola podľa jeho názoru naplnená litera zákona na uloženie sankcie. Uviedol, že svoju dočasnú neprítomnosť na trvalej adrese 31.03.2015 riadne, slušne a čestne ospravedlnil potvrdením o lekárskom vyšetrení.

15. Taktiež sankciu považuje za nezákonne uloženú, nakoľko nemal zákonnú povinnosť zdržiavať sa na adrese, ako ju uviedol žalovaný vo výroku o uložení sankcie.

16. Žalobca taktiež namietal, že krajský súd nedostatočne preskúmal výrok rozhodnutia žalovaného o uložení pokuty za porušenie povinnosti ustanovenej v § 227 ods. 2 písm. f/ zák. č. 461/2003 Z. z. z dôvodu, že sa nezdržiaval počas dočasnej pracovnej neschopnosti na adrese uvedenej v žiadosti o priznanie nemocenského. Toto rozhodnutie považuje žalobca za rozporné s dôkazmi, lebo nepodal žiadosť o nemocenské dávky.

17. Žalobca sa nestotožnil s postupom krajského súdu, keď nerešpektovanie ust. § 155 ods. 2 písm. c/ a e/ zákona o sociálnom poistení zo strany žalovaného nevyhodnotil ako porušenie jeho povinnosti. Žalobca mal za to, že zákon v ust. § 155 ods. 2 písm. c/ ukladá posudkovému lekárovi a určenému zamestnancovi sociálnej poisťovne povinnosť uviesť na potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti, kedy a kde vykonali kontrolu a údaje potvrdiť svojim podpisom. Uviedol, že krajský súd nemá dôkaz o vykonaní kontroly na adrese E., pretože dôkaz v spise sa nenachádza zápisom na 1. diely PDPN, skutočne vykonanie kontroly, a to napriek tomu, že zákon túto povinnosť ukladá žalovanému *expresis verbis*. Taktiež krajský súd nezohľadnil porušenie povinnosti žalovaným v postupe pri vykonávaní kontroly porušil aj ust. § 155 ods. 1 písm. e/ ...“preukázať dočasne práceneschopnému poistencovi oprávnenie na vykonanie kontroly“. Konštatoval, že v tomto smere je rozhodnutie krajského súdu založené len na vymyslených tvrdeniach žalovaného. Mal za to, že aj v tomto smere platila zásada písomnosti.

18. Žalobca poukázal aj na to, že predvolanie žalobcu na jeho vypočutie na deň 01.04.2015 nebolo ničím preukázané a taktiež, že zamestnanci žalovanej ponechali písomné upovedomenie o vykonanej kontrole. Tvrdenie krajského súdu, že na lekárskom vyšetrení bol až od 11.00 hod, čo znamená, že až po vykonaní kontroly nemá oporu v riadne zistenom skutkovom stave, nakoľko krajský súd mal dôkaz o tom, že už od 7.30 hod bol žalobca v nemocnici.

19. Namietal, že krajský súd porušil jeho základné práva na slobodný pohyb, pobyt a liečenie, lebo napriek dostatočne preukázanému - neexistencii povinnosti žalobcu zdržiavať sa na adrese uvedenej v rozhodnutí o uložení sankcie a liečenia od ranných hodín trvajúcim vyšetrením v nemocnici v A. pochopiteľne nemohol byť prítomný na trvalej adrese.

20. Žalobca ďalej namietal, nepreskúmateľnosť rozhodnutia krajského súdu, nakoľko nie je v odôvodnení uvedené, ako posúdil podstatné skutkové okolnosti, tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Odôvodnenie nie je presvedčivé, lebo je zostavené len na časť, čo tvrdil žalobca a na časť, čo tvrdil žalovaný.

21. Žalobca sa nestotožnil s názorom krajského súdu v bode 42 odôvodnenia, pričom uviedol, že oznámenie o podozrení z porušenia liečebného režimu ošetrojúcemu lekárovi nie je a ani nemôže nadradiť zápis uskutočnenej kontroly stanovený v ust. § 155 ods. 2 písm. c/ zákona na tlačive „Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti“, ktorý mal žalobca u seba a tiež nemôže nahradiť zápisnicu podľa ust. § 189 zákona.

22. Žalobca záverom uviedol, že nebol zohľadnený jeho zdravotný stav, pričom poukázal na to, že ním popísaný zdravotný stav predsa neumožňoval, aby absolvoval dňa 01.04.2015 cestu cca 80 km tam aj späť. Mal za to, že bola ľudsky pochopiteľná ospravedliteľná neprítomnosť na ústnom úkone i v prípade, že bol predvolaný k výsluchu. Vzhľadom na zlý zdravotný stav nemôže platiť zákonná domnienka, že žalobcovi bola daná možnosť vyjadriť sa k veci.

23. Skonštatoval, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol aprobovaný nezákonný postup orgánu verejnej správy pri vykonávaní kontroly ako aj pri ukladaní pokút, pretože nalomil zásadu písomnosti v procesnom konaní orgánov sociálneho zabezpečenia. Krajský súd svojvoľne a jednostranne v okolnostiach, nespravodlivo rozhodol v neprospech žalobcu, keď nemal doložený dôkaz o vykonanom úkone a uspokojil sa len s ústnym tvrdením, ktoré sa však ničím relevantným spôsobom nepreukázalo, že úkon bol vykonaný.

III.

Vyjadrenie žalovaného

24. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanej kasačnej sťažnosti žalobcom vo vzťahu k jednotlivým žalobcovým kasačným námietkam poukázal na znenie ust. § 227 ods. 2 písm. f/ zák. č. 461/2003 Z.z., pričom uviedol, že tlačivo Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti je päťdielne tlačivo Sociálnej poisťovne, ktoré vystaví lekár zdravotníckeho zariadenia pri zistení DPN. Tlačivo Žiadosť o nemocenské je súčasťou tlačiva PDPN, konkrétne jeho II. dielom. Na každom diele tlačiva PDPN sú uvedené rovnaké osobné údaje poistenca (t. j. meno, rodné číslo, adresa trvalého/prechodného pobytu, ako aj adresa, kde sa bude poistenec zdržiavať počas DPN). V tej súvislosti uviedol, že II. diel tlačiva PDPN s podpisom pána K. bol pobočke Sociálnej poisťovne doručený.

25. Kontrola dodržiavania liečebného režimu bola vykonaná na základe opakovaných písomných podnetov doručených Sociálnej poisťovni, ústredie, ktoré poukazovali na opakované nedodržiavanie liečebného režimu pánom K.. Sociálna poisťovňa, ako verejnoprávna inštitúcia poverená výkonom sociálneho poistenia je povinná v záujme efektívneho vynakladania verejných finančných prostriedkov prešetrovať doručené podnety poukazujúce na zneužívanie sociálneho systému. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal i na ust. § 140 ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení, preto za účelom eliminácie účelového trvania dočasnej pracovnej neschopnosti samostatne zárobkovo činné osoby, ktorá má vylúčenú povinnosť platiť poistné na sociálne poistenie, je dôvodné vykonávať kontrolu dodržiavania liečebného režimu aj v prípade, že už jej nie je vyplácané nemocenské.

26. Vo vzťahu k namietaným formálnym nedostatkom vykonanej kontroly dodržiavania liečebného režimu zotrval na svojom vyjadrení k žalobe. Nakoľko pán K. nebol v čase kontroly zastihnutý na adrese, ktorá bola uvedená na potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti, nebolo možné na I. diele tlačiva potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorý má poistenec u seba vykonať záznam o vykonanej kontrole, ani preukázať sa oprávnením na vykonanie kontroly. Výkonanie kontroly bolo dokumentované na III. diele tlačiva, ktoré slúži pre evidenciu v pobočke Sociálnej poisťovne, zároveň mu bolo zanechané oznámenie o vykonaní kontroly.

27. Podľa informácie zamestnancov pobočky vykonávajúcich kontrolu, boli susedom pána K. informovaní, že pán K. každý deň vykonáva prácu v stolárstve na adrese E. XX, boli si uvedenú skutočnosť overiť na uvedenej adrese. Pán K. sa na mieste svojho pracoviska nachádzal, pričom zamestnanci kontroly ho upovedomili o možnom uložení pokuty. Kontrola dodržiavania liečebného režimu, bola vykonaná dvoma zamestnancami pobočky Sociálnej poisťovne.

28. Podľa názoru žalovaného zákon o sociálnom poistení neurčuje povinnosť vyhotoviť zápisnicu o vykonanej kontrole dodržiavania liečebného režimu. Výsledky zistenia z vykonanej kontroly sú dokumentované na osobitnom tlačive, v tomto prípade na tlačive "Oznámenie o podozrení z porušenia liečebného režimu ošetrovateľom lekárovi". Pán K. sa dňa 1. apríla 2015 nedostavil do pobočky Sociálnej poisťovne za účelom vysvetlenia dôvodov, prečo sa nezdržiaval na adrese uvedenej na tlačive Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ako bol upovedomený v oznámení o vykonaní kontroly zo dňa 31. marca 2015. Preto o uvedenej skutočnosti nemohla byť spísaná zápisnica. V prípade, ak sa poistenec vzhľadom na jeho nepriaznivý zdravotný stav nemôže osobne dostaviť do pobočky Sociálnej poisťovne za účelom vysvetlenia dôvodov jeho neprítomnosti na adrese uvedenej na tlačive PDPN, môže kontaktovať pobočku Sociálnej poisťovne, písomne alebo telefonicky.

29. Sociálna poisťovňa nespochybnila skutočnosť že dňa 31. marca 2015 pán K. absolvoval odborné vyšetrenia v ranných (krvné odbery) a poobedňajších hodinách, je však preukázané, čo potvrdil aj pán K., že v čase mimo dokladovaných lekárskeho vyšetrení sa nenachádzal na určenej adrese. Bolo preukázané, že sa nachádzal na adrese prevádzkarne svojej podnikateľskej činnosti. Nevyvrátil skutkové

zistenia pobočky sociálnej poisťovne, ktoré boli podkladom pre uloženie pokuty. Skutkový stav považoval za riadne zistený.

30. Žalovaný sa taktiež nestotožnil s námietkou žalobcu, že kontrolóri neboli na adrese jeho firmy, ale v byte jeho dcéry, nakoľko pán K. prevádzkuje na uvedenej adrese stolárstvo. Táto informácia bola uvedená nad bránou domu, kde bola propagačná tabuľa „N., S. K., E. XX, A.“. Zamestnanci kontroly vstúpili do budovy s vedomím, že vstupujú do prevádzkarne živnosti a nie do bytu jeho dcéry.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby kasačný súd podľa ust. § 461 S.s.p. kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú a nepriznal žalobcovi náhradu trov konania.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

32. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

33. Podľa ust. § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1 S.s.p.), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 S.s.p.) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

35. Podľa § 2 ods. 1 S.s.p. v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

36. Podľa § 2 ods. 2 S.s.p. každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

37. Podľa ust. § 5 ods. 2 S.s.p. konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

38. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p. správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

39. Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.(§ 177 ods. 1 S.s.p.)

40. Kasačný súd dáva do pozornosti, že úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti prvej hlavy správneho súdneho poriadku (konanie o všeobecnej správnej žalobe § 177 a nasl. S.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si

zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

41. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci.(§ 119 S.s.p.)

42. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.(§ 135 ods. 1 S.s.p.)

43. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/82/2015-43 zo dňa 5. októbra 2016, ktorým krajský súd žalobu žalobcu podľa ust. § 190 S.s.p. zamietol.

44. Predmetom preskumavacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného č. 241-009-SP/2015 zo dňa 1. júna 2015, ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, č. 500-001-SN/2015 z 01.04.2015, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 25,- eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 227 ods. 2 písm. f/ zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z.

45. Podľa ust. § 227 ods. 2 písm. f/ zákona o sociálnom poistení, poistenc a poberateľ dávky sú povinní zdržiavať sa počas dočasnej pracovnej neschopnosti na adrese uvedenej v žiadosti o priznanie nemocenského.

46. Podľa ust. § 239 zákona o sociálnom poistení, za porušenie povinností ustanovených v § 142 ods. 7, § 154 ods. 3, § 227 ods. 2, § 227a, § 228 až 234, § 238, 244 a § 279 môže Sociálna poisťovňa uložiť pokutu až do 16 596,96 eur. Pri ukladaní pokuty Sociálna poisťovňa zohľadní závažnosť porušenia povinnosti ustanovenej týmto zákonom. Sociálna poisťovňa neuloží pokutu za porušenie povinnosti ustanovenej v § 231 ods. 1 písm. b/, ak už bola uložená pokuta podľa osobitného predpisu. 102aa)

47. Poistenc, ktorého príslušný ošetrujúci lekár uznal dočasne práceneschopným pre chorobu, úraz alebo mu bolo nariadené karanténne opatrenie, poberá nemocenské dávky za podmienok ustanovených zákonom o sociálnom poistení. V čase tejto práceneschopnosti je povinný dodržiavať liečebný režim. Kontrolovať ho pritom môže zamestnávateľ i Sociálna poisťovňa. V prípade podozrenia z porušenia liečebného režimu Sociálna poisťovňa došetří prípadné okolnosti v spolupráci s poistencom, od ktorého si vyžiada vyjadrenie k zistenej skutočnosti. Sociálna poisťovňa zároveň požiada o písomné vyjadrenie ošetrujúceho lekára k podozreniu z porušenia liečebného režimu. Na základe výsledkov prešetrenia Sociálna poisťovňa rozhodne, či došlo alebo nedošlo k porušeniu liečebného režimu. Ak Sociálna poisťovňa vyhodnotí podozrenie ako porušenie liečebného režimu, poistenc stratí nárok na výplatu nemocenského odo dňa porušenia liečebného režimu do skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti, najdlhšie však v rozsahu 30 dní odo dňa porušenia liečebného režimu určeného lekárom. Sociálna poisťovňa môže poistencovi uložiť pokutu aj v prípade porušenia ďalších povinností, ktoré je v zmysle zákona povinný dodržiavať. Kontrola dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca je upravená v ust. § 155 zákona o sociálnom poistení.

48. Kasačný súd preskúmal rozhodnutie krajského súdu v rámci kasačných námietok, ktoré posudzoval neformálne v súlade s ust. § 202 ods. 2 v spojení s ust. § 452 ods. 1 S.s.p. a dospel k záveru o ich nedôvodnosti. Podľa názoru kasačného súdu krajský súd postupoval v predmetnej veci v súlade so zákonom, keď na základe riadne zisteného skutkového stavu dospel k záveru o zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného o uložení pokuty za porušenie ust. § 227 ods. 2 písm. f/ zákona o sociálnom poistení.

49. Z obsahu administratívneho spisu bolo preukázané, že žalobca sa v čase vykonanej kontroly zamestnancami žalovaného, ktorá bola vykonaná v byte dočasne práceneschopného poistenca, ktorá bola totožná s adresou uvedenou v potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti, nezdržiaval na adrese L., ale na inej adrese E. XX, A. (v sídle ním prevádzkovaného stolárstva). Žalobca týmto preukázateľne porušil jeho povinnosť zdržiavať sa počas dočasnej pracovnej neschopnosti na adrese uvedenej v žiadosti o priznanie nemocenského. Túto skutočnosť žalobca nevyvrátil ani preukázaným tvrdením, že dňa 31. marca 2015 bol na internom vyšetrení vo všeobecnej nemocnici A. v internej ambulancii K. I. n.o., nakoľko v čase vykonanej kontroly sa nachádzal na adrese E. XX, A., a nie vo všeobecnej nemocnici A. na vyšetrení.

50. Krajský súd sa v dostatočnej miere vysporiadal aj s tým, že pokiaľ žalobca nebol v čase kontroly zastihnutý na uvedenej adrese, nebolo možné zo strany pracovníkov kontroly Sociálnej poisťovne, pobočka Spišská Nová Ves, na I. diele tlačíva Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktorý má poistenec u seba, vykonať záznam o vykonanej kontrole, ani preukázať sa oprávnením na vykonanie kontroly. Vykonanie kontroly bolo dokumentované na III. diele tlačíva, ktoré slúži pre evidenciu v Sociálnej poisťovni, pobočka Spišská Nová Ves, pričom žalobcovi bolo zanechané oznámenie o vykonaní kontroly.

51. Kasačný súd sa plne stotožnil s právnym názorom krajského súdu prezentovanom v odôvodnení rozhodnutia, ktorý sa s totožnými námietkami žalobcu vo vzťahu k formálnym nedostatkom vykonanej kontroly riade vysporiadal a ktoré kasačný súd považoval za správne. K námietke žalobcu, že mu jeho zdravotný stav neumožňoval, aby absolvoval dňa 01.04.2015 cestu cca 80 km tam aj späť, kasačný súd poukazuje na to, že pokiaľ zdravotný stav poistenca mu neumožňoval osobne sa dostať do pobočky Sociálnej poisťovne za účelom vysvetlenia dôvodov jeho neprítomnosti na adrese uvedenej na tlačíve PDPN, mohol kontaktovať pobočku Sociálnej poisťovne, písomne alebo telefonicky, čo žalobca preukázateľne nevyužil.

52. Vo vzťahu k žalobcovej kasačnej námietke ohľadne toho, že adresa na zdržiavanie sa žalobcu počas dočasnej pracovnej neschopnosti nebola určená, keďže nepodal žiadosť o priznanie nemocenského, vyhodnotil kasačný súd ako novo namietanú skutočnosť, ktorú žalobca v samotnej žalobe nenamietal, preto na ňu kasačný súd vzhľadom na charakter kasačnej sťažnosti ako mimoriadneho opravného prostriedku poukazom na ust. § 441 S.s.p. neprihliadol.

53. Kasačný súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu ohľadne nedostatočne odôvodneného rozhodnutia krajského súdu a tým zásahom do jeho práva na spravodlivý proces. Podľa názoru kasačného súdu krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia v dostatočnej miere venoval relevantným námietkam žalobcu a tieto riadne vyhodnotil a svoje právne závery i riadne odôvodnil. Z odôvodnenia rozhodnutia tak dostatočne vyplývajú skutočnosti a právne dôvody, ktoré viedli krajský súd k právnemu záveru o nedôvodnosti podanej žaloby, čo je v súlade s procesnými požiadavkami vyjadrenými v ust. § 139 S.s.p.

54. Problematike týkajúcej sa povinnosti náležite zdôvodniť rozhodnutie venoval značnú pozornosť vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky - napr. v nálezoch sp. zn. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, I. ÚS 114/08, III. ÚS 36/2010. Ústavný súd konštatoval, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov (týka sa aj rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy) sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia rozhodnutia teda musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a

úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

55. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi.

56. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd skonštatoval, že krajský súd neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako nedôvodné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

57. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.sp. v spojení s § 168 S. s.p.).

58. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.